

УДК 811.134.2:82

ПРОБЛЕМИ ДЕФІНІЦІЙ ПОНЯТЬ “СТИЛІСТИЧНИЙ ЗАСІБ”, “ФІГУРА”, “ТРОП” І “СТИЛІСТИЧНИЙ ПРИЙОМ”

О. А. Берегова (м. Запоріжжя)
beregovayaholcha@gmail.com

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри романської філології та перекладу
Запорізького національного університету
(Міністерство освіти і науки України)
69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66

Статтю присвячено виявленню відмінних рис понять стилістичний засіб, фігура, троп і стилістичний прийом, як амбівалентне знаряддя мови / мовлення та з'ясовано їх лінгвостилістичний статус. У статті йдеться про основні поняття стилістичної організації тексту. Представлена спроба визначення та розмежування цих понять; виокремлення термінів які ускладнюють виявлення відмінних характеристик; їх словесна організація з точки зору семасіологічного аспекту. Також представлені відмінні характеристики, а саме двосемність, іншомовність, амбівалентність понять. Суміжне визначення понять стилістичного засобу, фігури, тропу і стилістичному прийомі визначаємо так загальні, абстрактні, синтаксичні моделі. І як висновок: тропи і фігури – різновиди стилістичного засобу; стилістичний засіб – прийом організації вислову (прагматичне мотивування); стилістична фігура – стилістичний прийом (прагматичне, синтагматичне і парадигматичне мотивування). Визначено, що такі знаряддя сприяють пізнанню та структуруванню моделі світобачення в тексті. Досліджувана тема відкриває перспективи для подальшого аналізу “тропу”, “фігури”, “стилістичному прийомі” та “стилістичному засобі” в загадці в лексико-семантичному та стилістичному напрямках. Цікавим видається зіставний аналіз даних термінів в межах різних мовних культур, наприклад, іспанської, італійської, аргентинської, мексиканської й української. Таке дослідження надало б змогу зробити певний внесок у розуміння процесів існування національного образу світу, розширити знання про мову як про специфічний простір національної своєрідності, та, у свою чергу, глибше проникнути в сутність окремої мови.

Ключові слова: стилістичний засіб, фігура, троп, стилістичний прийом, лінгвостилістична організація.

ПРОБЛЕМЫ ДЕФИНИЦИЙ ПОНЯТИЙ “СТИЛИСТИЧЕСКОЕ СРЕДСТВО”, “ФИГУРА”, “ТРОП” И “СТИЛИСТИЧЕСКИЙ ПРИЁМ”

О. А. Береговая (г. Запорожье, Украина)

beregovayaholcha@gmail.com

Кандидат филологических наук, доцент кафедры романской филологии и перевода

Запорожского национального университета

(Министерство образования и науки Украины)

69600, г. Запорожье, ул. Жуковского, 66

Статья посвящена выявлению отличительных черт понятий стилистическое средство, фигура, троп и стилистический прием, как амбивалентные средства языка / речи и определен их лингвостилистический статус. В статье идет речь об основных понятиях стилистической организации текста. Представленная попытка определения и разграничения этих понятий; выделения понятий, которые усложняют выявление отличительных характеристик; их словесная организация с точки зрения семасиологического аспекта. Также представлены отличные характеристики, а именно двосемность, инакомыслие, амбивалентность понятий. Смежное определение понятий стилистического средства, фигуры, тропа и стилистического приема определяем как общие, абстрактные, синтаксические модели. Тропы и фигуры – разновидности стилистического средства; стилистическое средство – прием организации высказывания (прагматичное мотивирование); стилистическая фигура – стилистический прием (прагматичное, синтагматичное и парадигматическое мотивирование). Определенно, что такие орудия способствуют познанию и структуризации модели миропонимания в тексте. Исследуемая тема открывает перспективы для последующего анализа “тропа”, “фигуры”, “стилистического приема” и “стилистического средства” в загадке в лексико-семантическом и стилистическом направлениях. Интересным кажется сопоставительный анализ данных понятий в пределах разных языковых культур, например, испанской, итальянской, аргентинской, мексиканской и украинской. Такое исследование предоставило бы возможность сделать определенный вклад в понимание процессов существования национального образа мира, расширить знание о языке как о специфическом пространстве национального своеобразия, и, в свою очередь, глубже проникнуть в сущность отдельного языка.

Ключевые слова: стилистическое средство, фигура, троп, стилистический прием, лингвостилистическая организация.

PROBLEMS OF DEFINITIONS OF CONCEPTS “STYLISTIC MEAN”, “FIGURE”, “TROPE” AND “STYLISTIC DEVICE”

O. A. Beregova (Zaporizhzhya, Ukraine)
beregovayaholcha@gmail.com

PhD (Philology), Associate professor of Romance philology and translation Department,
Zaporizhzhya National University
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhya, Ukraine, 69600

The article deals with the revealing of distinguishing features of concepts stylistic mean, figure, trope and stylistic device, as ambivalent instruments of language / speech and their linguostylistic status is determined. In the article the basic concepts of stylistic organization of text has been represented. Presented attempt of the determination and differentiating of these concepts; excretions of terms which complicate exposure of excellent descriptions; their verbal organization from point of semasiological aspect. Excellent descriptions are also presented, namely double rooted, dissent, ambivalented concepts. Contiguous determination of concepts of stylistic mean, figure, trope and stylistic device determine general, abstract, syntactic models so. Tropes and figures are varieties of stylistic mean; stylistic mean is a reception of organization of utterance (pragmatic reason); stylistic figure is a stylistic reception (pragmatic, sintagmatic and paradigm reason). Certainly, that such instruments are instrumental in cognition and structurezation of model of attitude in text. The given theme opens prospects for a subsequent analysis “trope”, “figures”, “stylistic device” and “stylistic mean” in a riddle in lexical, semantical and stylistic directions. Interesting is seemed by the comparable analysis of these terms within the limits of different language cultures, for example, Spanish, Italian, Argentinas, Mexican and Ukrainian. Such research would give possibility to do certain contribution in understanding of processes of existence of national appearance of the world, to extend knowledge about a language as about specific space of national originality, and, in turn, deeper to get to essence of separate language.

Key words: stylistic mean, figure, trope, stylistic device, linguostylistic organization.

Вступ

Актуальність дослідження. У сучасній філології не існує чітких визначень понять “троп” і “фігура”. Розмиті їх межі з іншими стилістичними засобами, не розроблено єдиної класифікації названих явищ [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11]. Більшість учених відносить тропи і фігури або до стилістичних

© Берегова О. А. [Береговая О. А.] beregovayaholcha@gmail.com

Проблеми дефініцій понять “стилістичний засіб”, “фігура”, “троп” і “стилістичний прийом” (Українською) [Проблемы дефиниций понятий “стилистическое средство”, “фигура”, “троп” и “стилистический приём” (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства [Проблемы языкознания])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>

прийомів [2; 6; 8], або до стилістичних зворотів [1; 13; 5; 7], стилістичних засобів [2], що створюють образність мови і посилюють її виразність.

Зустрічаються визначення, які ускладнюють розмежування понять: “Епітет – троп, фігура, образне визначення” [14, с. 51]. Однією з причин неможливості дати “розгорнуті дефініції тропа і фігури” В.І. Корольков називає “прагнення вловити специфіку тропа і фігури дедуктивними засобами, шляхом апріорних речень” [4, с. 64]. Е. Н. Зарецька надає такі визначення понять “тропи – це прийоми виразності, які реалізуються на рівні слова або словосполучення. Фігура – це прийоми виразності, які реалізуються в тексті, рівному реченню або більшому, ніж речення” [2, с. 178]. На думку М. Р. Львова, “риторичною або стилістичною фігурою називаються звороти мови, вироблені досвідом конструкції, використовувані для посилення виразності вислову” [7, с. 74]. “Троп – поетичний зворот, уживання слів, їх поєднань і фраз у переносному, образному значенні” [там само].

Мета статті полягає у виявленні відмінних рис понять стилістичний засіб, фігура, троп і стилістичний прийом.

Об'єктом дослідження є поняття стилістичний засіб, фігура, троп і стилістичний прийом. **Предметом дослідження** виступають відмінні риси понять стилістичний засіб, фігура, троп і стилістичний прийом, як амбівалентне знаряддя мови / мовлення.

Основний зміст

Деякі лінгвісти звертають увагу на сам механізм створення тропів або фігури: “Троп – стилістичне перенесення назви, вживання слова в переносному значенні з метою досягнення більшої художньої виразності” [15, с. 418]. А. Г. Горнфельд визначає межі їхньої схожості і відмінності: “Троп є формою поетичного мислення, фігура є формою мови. Тропи мають результатом збагачення думки відомим новим змістом; фігура – зворот мовлення, який не вносить до змісту нічого нового, що розширює пізнання” [16, с. 335]. В. І. Корольков вважає: “На відміну від проблеми тропа, ядро якої, судячи з усього, становить її семасіологічний аспект, фігура є явищем, передусім, синтаксичним, що належить не до сенсу, а до будови мови, до словесної організації висловлення” [4, с. 78].

Е. В. Ключев стверджує, що “тропи передбачають, передусім, перетворення основного значення слова / словосполучення (і лише як наслідок – структур, до яких входять); фігури – насамперед, перетворення фундаментальних структур (і лише як наслідок – перетворення значень

(Actual linguistics problems)

Problems of definitions of concepts “stylistic mean”, “figure”, “trope” and “stylistic device” (in Ukrainian) [Problemy definicij ponjat’ “stylistychnyj zasib”, “figura”, “trop” i “stylistychnyj pryjom”]

© Beregova O. A. [Beregova O. A.] beregovayaholcha@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

елементів, що входять до їх складу)” [17, с. 179].

Н. Н. Василькова виділяє їх відмінність у такому: “Тропи відрізняються від фігур тим, що перші будуються за принципом іншомовлення, уникнення прямого називання, а другі – за принципом прямих непереносних словесних значень, які, однак, створюють особливий мовний хід, що відступає від банальної, звичайної, нейтрально-ділової розповіді, – за зовнішніми способами вираження мовних одиниць” [18, с. 16]. Н. О. Боженкова визначає їх семантику як відмінну рису: “Тропи – семасіологічно двопланові утворення, тоді як будь-яка фігуральна побудова не передбачає двосемності” [19, с. 7].

Антична риторика стверджує, що: “фігура визначається амбівалентно: по-перше, як будь-яка форма, в якій виражена думка, по-друге, фігура в точному значенні слова є свідоме відхилення від думки або у вираженні від буденної і простої форми” [20, с. 259]. З цього випливає, що стилістичні засоби поділяються на “фігури думки” (семантичні) і “фігури слова” (синтаксичні).

Звернемося до понять “фігура” і “прийом”. У довідковій літературі нерідко відсутнє тлумачення терміна “прийом”, або “стилістичний прийом” [15, с. 113]. У ряді джерел це поняття фіксується лише побічно, семантично ототожнюючись із поняттям фігури або тропа. С. Е. Нікітіна і Н. В. Васильєва визначають їх як “фігури, звороти мови, що відхиляються від нейтрального слововживання і спрямовані на посилення виразності вислову; вживаються як стилістичний прийом” [8, с. 141].

В. П. Москвін визначає троп як “виразний засіб” і відносить до тропів лише метафору і метонімію; фігури вважає родовим немаркованим поняттям відносно стилістичного прийому. Отже, троп вужчий за фігуру, але і троп, і фігура можуть використовуватися, а можуть і не використовуватися як стилістичний прийом залежно від намірів автора [24].

І. В. Пекарська пропонує поняття “стилістичний засіб” і визначає його як “мовне / мовленнєве “знаряддя” (інструмент, пристосування), за допомогою якого справляється дія на адресата мови” [25, с. 125]. Отже, у такій інтерпретації поняття “стилістичний засіб” є гіперонімом відносно терміна “стилістичний прийом”.

В “Експериментальному системному тлумачному словнику стилістичних термінів” С. Е. Нікітіної і Н. В. Васильєвої стилістичний прийом трактується як “спосіб організації вислову / тексту, що посилює його виразність” і наголошується, що фігури мови “уживаються як стилістичний прийом”, при цьому стилістичний прийом і фігура мови розглядаються як родо-видові

© Берегова О. А. [Береговая О. А.] beregovayaholcha@gmail.com

Проблеми дефініцій понять “стилістичний засіб”, “фігура”, “троп” і “стилістичний прийом” (Українською) [Проблемы дефиниций понятий “стилистическое средство”, “фигура”, “троп” и “стилистический приём” (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства [Проблемы языкознания])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>

поняття [8, с. 131, 141].

Аналогічно розкривається співвідношення цих двох понять у дисертаційній роботі В. Я. Пастухової: “Стилістичний прийом ми розуміємо як спосіб, який свідомо, з певною метою використовується поетом, письменником для точнішого вираження своєї думки, для посилення образно-виразної функції мови. Він виступає як загальне, родове відносно окремого, видового – троп, фігура” [26, с. 10].

Причину не розмежування фігури і прийому Г. Г. Хазагеров вбачає в розпливчатості визначення фігури, що йде від античності, як відхилення від якої-небудь думки або форми, оскільки під це визначення потрапляють “пограничні випадки між фігурою як суто лінгвістичним засобом і ораторським прийомом як засобом, не схарактеризованим з лінгвістичної точки зору” [9, с. 27]. “Розглядаючи ці прийоми як фігури, – пише далі дослідник, – античні автори ілюстрували їх прикладами з практики відомих ораторів, де кожен із прийомів, зрозуміло, отримував конкретне мовне вираження, незрідка незвичайне, засноване на використанні якої-небудь фігури.

Таким чином, не кожний прийом може “перетворюватися”, “переходити” у фігуру, оскільки він здатний втрачати свій експресивний заряд. О. А. Лаптева відзначає, що “винайдений одного дня прийом швидко підхоплюється, обкатується, відстоюється, тиражується і зрештою втрачає експресію. Але це трапляється не відразу, і деякий час він залишається дуже дієвим” [27, с. 151].

Дослідники здійснюють спроби розмежування стилістичного прийому і стилістичного засобу мови. Так, В. А. Маслова пише: “Засіб – це те, що задане в мові, тобто одиниці всіх рівнів мови й стилістичні одиниці (наприклад, деякі тропи). Прийоми – це способи використання засобів мови, це система організації мовних засобів у момент створення тексту” [23, с. 78–279]. До цього дослідник додає структурний критерій розмежування: “прості (як правило, однослівні) знаки ми схильні зараховувати до засобів. У цьому випадку, крім первинно заданих мовних одиниць, до засобів потрапляють прості однослівні фігури, лексикології слова, що є фактично знаками вторинної номінації” [там само, с. 279]. Іноді один певний прийом може бути реалізований за допомогою кількох фігур мови.

І. В. Арнольд, відзначаючи, що, на думку деяких дослідників (зокрема, І. Р. Гальперіна), основною ознакою прийому є навмисність і цілеспрямованість його вживання, пише: “не можна не визнати, що і в слові “прийом”, і в слові “засіб” є свій компонент цілеспрямованості”. Тому відмітною ознакою прийому вчений називає “типізованість того чи іншого поетичного звороту, а не його

(Actual linguistics problems)

Problems of definitions of concepts “stylistic mean”, “figure”, “trope” and “stylistic device” (in Ukrainian) [Problemy definicij ponjat' “stylistychnyj zasib”, “figura”, “trop” i “stylistychnyj pryjom”]

© Beregova O. A. [Beregova O. A.] beregovayaholcha@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

цілеспрямованість” [29, с. 54]. Тим часом І. Р. Гальперін, ототожнюючи стилістичний прийом і стилістичний засіб, основною ознакою стилістичного прийому вважає саме типізованість, а не лише цілеспрямованість. Засіб і прийом перебувають у настільки тісній взаємодії, що одне немислиме без іншого. Т. Г. Винокур відзначив, що прийом утворюється на основі стилістичного засобу: “мовний засіб стає стилістичним, набуваючи стилістичного значення в процесі утворення за участю стилістичного прийому” [30, с. 83–84].

Фігури будуються за певними моделями, що існують у мові. Це відзначав В. І. Корольков: “Можна вважати, що фігури як явище системи мови – це всього лише загальні, абстрактні синтаксичні моделі, що є певними послідовностями морфологічних класів слів, які розглядаються окремо від конкретної лексико-фразеологічної і семасіологічної реалізації. У цьому аспекті фігури можуть бути представлені у вигляді своєрідних формул. Фігури як явище мови – це вже не абстрактні схеми, а побудовані за моделями, що “склалися” в системі мови, конкретні словесні утворення” [4, с. 74].

Т. Г. Хазагеров, Л. С. Ширіна, Л. К. Граудіна виділяють, що фігури можуть бути подані у вигляді схем, символів, креслень. Н. Н. Василькова виділяє модель стилістичної фігури, спонтанні мовні реалізації стилістичної фігури, гніздо стилістичних фігур і клас стилістичних фігур [18, с. 18]. Під фігурою правильніше розуміти “доречно вжиту фігуральну схему”, – зазначає і Г. Г. Хазагеров [9, с. 49]. І. В. Пекарська також порушує питання про фігури-схеми: “Для фігури мови важливий особливий принцип побудови, тобто в цьому сенсі, переступивши межу між мовленням і мовою і зайнявши місце в мовній системі, фігура стає сталою експресивною схемою” [9, с. 90].

Висновки

Враховуючи розглянуті вище погляди дослідників на проблему співвідношення понять “троп”, “фігура”, “прийом”, вважаємо за доцільне зробити такий висновок: тропи і фігури – різновиди стилістичного засобу. Стилiстичний засiб – прийом організації вислову, побудований на основі прагматично мотивованого відхилення від мовної / мовленнєвої норми з метою дії на адресата. Стилiстична фігура – стилістичний прийом, заснований на прагматично мотивованому відхиленні від мовної / мовленнєвої норми, синтагматично і парадигматично (фігура) або парадигматично (троп) утворювані засоби створення образотворчо-виразного вислову. Троп – це слово

© Берегова О. А. [Береговая О. А.] beregovayaholcha@gmail.com

Проблеми дефініцій понять “стилiстичний засiб”, “фігура”, “троп” і “стилiстичний прийом” (Українською) [Проблемы дефиниций понятий “стилистическое средство”, “фигура”, “троп” и “стилистический приём” (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства [Проблемы языкознания])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>

або словосполучення, вжите в переносному значенні.

Перспективи подальших наукових розвідок

Досліджувана тема відкриває перспективи для подальшого аналізу “тропу”, “фігури”, “стилістичному прийомі” та “стилістичному засобі” в загадці в лексико-семантичному та стилістичному напрямках. Цікавим видається зіставний аналіз даних термінів в межах різних мовних культур, наприклад, іспанської, італійської, аргентинської, мексиканської й української. Таке дослідження надало б змогу зробити певний внесок у розуміння процесів існування національного образу світу, розширити знання про мову як про специфічний простір національної своєрідності, та, у свою чергу, глибше проникнути в сутність окремої мови.

Література

1. Богданова Н. В. Словарь основных понятий и терминов риторики / Н. В. Богданова. – М. : Маркетинг, 2001. – 43 с.
2. Захарова Н. В. Диалогічна природа й комунікативна спрямованість загадки / Ніна Володимирівна Захарова. Лінгвістика, 2007. – № 11. – С. 47–54.
3. Кожина М. Н. Стилистика русского языка / Маргарита Николаевна Кожина. – М. : Флинта : Наука, 2008. – 464 с.
4. Корольков В. И. К теории фигур / В. И. Корольков // Сб. науч. тр. Московск. гос. пед. ин-та ин. яз. им. М. Тореца / отв. ред. Д. С. Светлышев, 1973/1974. – Вып. 78. – С. 60–93.
5. Кохтев Н. Н. Риторика / Николай Николаевич Кохтев. – М. : Просвещение, 1994. – 207 с.
6. Культура русской речи : [учебн. для вузов] / ред. : Л. К. Граудин, Е. Н. Ширяев. – М. : Изд-во группа НОРМА–ИНФРА, 1998. – 560 с.
7. Львов М. Р. Риторика. Культура речи / Михаил Ростиславович Львов. – [2-е изд., испр.]. – М. : Академия, 2004. – 272 с.
8. Никитина С. Е. Экспериментальный системный толковый словарь стилистических терминов: принципы составления и избранные словарные статьи / Серафима Евгеньевна Никитина, Наталия Владимировна Васильева. – М. : Рос. акад. наук, Ин-т языкознания, 1996. – 172 с.
9. Хазагеров Г. Г. Функции стилистических фигур в газетных заголовках (На материале “Комсомольской правды”) : дис. на соискание науч. степ. канд. филол. наук : спец. 10.02.01 / Георгий Георгиевич Хазагеров. – Ростовн/Д., 1984. – 159 с.
10. Хазагеров Т. Г. Общая риторика : курс лекций. Словарь риторических приемов / Т. Г. Хазагеров, Л. С. Ширина. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – Ростов н/Д : Феникс, 1999. – 320 с.
11. Хижняк Н. С. Типи порівнянь в іспанській мові та їх переклад українською / Наталія Сергіївна Хижняк // Проблеми семантики слова, речення та тексту : зб. наук. праць / відп. ред. Ніна Миколаївна Корбозерова. – 2009. – Вип. 22. – С. 444–455.
12. Зарецкая Е. Н. Риторика. Теория и практика речевой коммуникации / Е. Н. Зарецкая. – [4-е изд.]. – М. : Дело, 2002. – 477 с.

(Actual linguistics problems)

Problems of definitions of concepts “stylistic mean”, “figure”, “trope” and “stylistic device” (in Ukrainian) [Problemy definicij ponjat’ “stylistychnyj zasib”, “figura”, “trop” i “stylistychnyj pryjom”]

© Beregova O. A. [Beregova O. A.] beregovayaholcha@gmail.com

ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

13. *Квятковский А. П.* Поэтический словарь / Александр Павлович Квятковский. – М. : Сов. Энцикл., 1966. – 376 с.
14. *Меркин Г. С.* Развитие речи. Выразительные средства художественной речи / [Меркин Г. С., Зыбина Т. М., Максимчук Н. А., Рябикова О. С.]. – М. : Русское слово, 2008. – 208 с.
15. *Ахманова Ю. С.* Словарь лингвистических терминов / Ю. С. Ахманова. – [3-е изд., стереотип.]. – М., 1986. – 448 с.
16. *Горнфельд А.* Фигура в поэтике и риторике / А. Горнфельд // Вопросы теории психологии творчества. – 1911. – Т. 1. – 432 с.
17. *Клюев Е. В.* Риторика (Инвенция. Диспозиция. Элокуция) / Евгений Васильевич Клюев. – М. : Приор, 2001. – 272 с.
18. *Василькова Н. Н.* Типология стилистических фигур в риториках и курсах словесности II половины XVII начала XIX веков : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук / Н. Н. Василькова ; Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова, 1991. – 20 с.
19. *Боженкова Н. А.* Стилистические фигуры и типологические аспекты исследования : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.01 “Русский язык” / Наталья Александровна Боженкова. – М., 1998. – 17 с.
20. *Античные теории языка и стиля* / под ред. О. М. Фрейденберга. – М.–Л. : Гос. соц.-эконм. изд-во, 1936. – 341 с.
21. *Гвоздев А. Н.* Очерки по стилистике русского языка / А. Н. Гвоздев. – [3-е изд.]. – М. : Просвещение, 1965. – 408 с.
22. *Онищенко Г. А.* Мовна структура народної загадки (семантичний і синтаксичний аспекти) : дис. на здобуття наук. ступ. канд. філол. наук. : 10.02.01 / Геннадій Анатолійович Онищенко. – Дніпропетровськ, 2006. – 180 с.
23. *Маслова В. А.* Онтологические и психолингвистические аспекты экспрессивности текста : дис. на соискание ученой степени доктора филол. наук : спец. 10.02.19 / Валентина Абрамовна Маслова. – Минск, 1992. – 451 с.
24. *Москвин В. П.* Русская метафора: параметры классификации / В. П. Москвин // Филологические науки. – 2000. – № 2. – С. 66–74.
25. *Пекарская И. В.* Конструкции синтаксической контаминации как экспрессивное средство современного русского языка (на материале художественных и публицистических текстов) : дис. на соискание ученой степени канд. филол. наук : спец.: 10.02.01 / Ирина Владимировна Пекарская. – Красноярск, 1995. – 210 с.
26. *Пастухова В. Я.* Парадигматическая и синтагматическая связанность компонентов оксюморонного сочетания : дис. на соискание ученой степени канд. филол. наук : спец. : 10.02.01 / В. Я. Пастухова. – Ростов н/Д., 1980. – 176 с.
27. *Лаптева О. А.* Стилистические приемы создания языковой иронии в современном газетном тексте / О. А. Лаптева // Поэтика. Стилистика. Язык и культура, 1996. – С. 150–157.
28. *Лезмтес Х. Д.* Структура сравнений в прозе Марлинского / Х. Д. Лезмтес // Труды по русской и славянской филологии : уч. зап. Тартуск. ун-та, 1971. – Вып. 275. – С. 97–171.
29. *Арнольд И. В.* Стилистика современного английского языка (Стилистика декодирования) / Ирина Владимировна Арнольд. – М. : Просвещение, 1990. – 300 с.

© Берегова О. А. [Береговая О. А.] beregovayaholcha@gmail.com

Проблеми дефініцій понять “стилістичний засіб”, “фігура”, “троп” і “стилістичний прийом” (Українською) [Проблемы дефиниций понятий “стилистическое средство”, “фигура”, “троп” и “стилистический приём” (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства [Проблемы языкознания])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>

30. Винокур Т. Г. Закономерности стилистического использования языковых единиц / Татьяна Григорьевна Винокур. – М. : Наука, 1980. – 237 с.

References

1. Bogdanova N. V. *Slovar' osnovnyh ponjatij i terminov ritoriki* [Dictionary of the basic concepts and terms of rhetoric]. Moscow, Marketing, 2001. 43 p. (In Russ.)
2. Zaharova N. V. *Dialogichna priroda j komunikativna sprjamovanist' zagadki* [Dialogical nature and communicative orientation of riddle]. *Lingvistika* [Linguistics], 2007, no. 11, pp. 47–54. (In Ukr.)
3. Kozhina M. N. *Stilistika russkogo jazyka* [Russian stylistics]. Moscow, Flinta, Nauka, 2008. 464 p. (In Russ.)
4. Korol'kov V. I. K teorii figur [To the theory of figures]. *Sb. nauch. tr. Moskovsk. gos. ped. in-ta in. jaz. im. M. Toreza*, 1973/1974, no. 78, pp. 60–93. (In Russ.)
5. Kohtev H. H. *Ritorika* [Rhetoric]. Moscow, Prosveshhenie, 1994. 207 p. (In Russ.)
6. *Kul'tura russkoj, rechi* : [uchebn. dlja vuzov] [Culture of the Russian speech: [textbook for higher education institutions]. Ed. L. K. Graudin, E. H. Shirjaev. Moscow, NORMA–INFRA, 1998. 560 p. (In Russ.)
7. L'vov M. R. *Ritorika. Kul'tura rechi* [Rhetoric. Standard of speech]. 2-e izd., ispr. Moscow, Akademija, 2004. 272 p. (In Russ.)
8. Nikitina S. E. Vasil'eva N. V. *Jeksperimental'nyj sistemnyj tolkovyj slovar' stilisticheskikh terminov: principy sostavlenija i izbrannye slovarnye stat'i* [Experimental system explanatory dictionary of stylistic terms: principles of execution and chosen entries]. Moscow, Ros. akad. nauk, In-t jazykoznanija, 1996. 172 p. (In Russ.)
9. Hazagerov G. G. *Funkcii stilisticheskikh figur v gazetnyh zagolovkah (Na materiale "Komsomol'skoj pravdy")*. Diss. dokt. filol. nauk [Functions of stylistic figures in newspaper headings (On material of "Komsomolskaya Pravda")]. Diss. PhD. Philol. Sc.]. Rostov n/D., 1984. 159 p. (In Russ.)
10. Hazagerov T. G. Shirina L. S. *Obshhaja ritorika : kurs lekcij. Slovar' ritoricheskikh priemov* [General rhetoric: course of lectures. Dictionary of rhetorical devices]. 2-e izd., pererab. i dop. Rostov n/D, Feniks, 1999. 320 p. (In Russ.)
11. Hizhnjak N. S. Tipi porivnjan' v ispans'kij movi ta ih pereklad ukraïns'koju [Types of comparisons in spanish and their translation Ukrainian]. *Problemi semantiki slova, rechennja ta tekstu*. Ed. N. M. Korbozerova, 2009, no. 22, pp. 444–455. (In Ukr.)
12. Zareckaja E. H. *Ritorika. Teorija i praktika rechevoj komunikacii* [Rhetoric. Theory and practice of speech communication]. 4-e izd. Moscow, Delo, 2002. 477 p. (In Russ.)
13. Kvjatkovskij A. P. *Pojeticheskij slovar'* [Poetic dictionary]. Moscow, Sov. Jencikl., 1966. 376 p. (In Russ.)
14. Merkin G. S. Zybina T. M. Maksimchuk H. A. Rjabikova O. S. *Razvitie rechi. Vyrazitel'nye sredstva hudozhestvennoj rechi* [Development of the speech. Means of expression of artistic speech]. Moscow, Russkoe slovo, 2008. 208 p. (In Russ.)
15. Ahmanova Ju. S. *Slovar' lingvisticheskikh terminov* [Dictionary of linguistic terms]. 3-e izd., stereotip. Moscow, 1986. 448 p. (In Russ.)
16. Gornfel'd A. *Figura v pojetike i ritorike* [Figure in poetics and rhetoric]. *Voprosy teorii psihologii tvorchestva*, 1911. T. 1. 432 p. (In Russ.)

(Actual linguistics problems)

Problems of definitions of concepts “stylistic mean”, “figure”, “trope” and “stylistic device” (in Ukrainian) [Problemy definicij ponjat “stylistychnyj zasib”, “figura”, “trop” i “stylistychnyj pryjom”]

© Beregova O. A. [Beregova O. A.] beregovayaholcha@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

17. Kljuev E. V. *Ritorika* (Invencija. Dispozicija. Jelokucija) [Rhetoric (Invention. Disposition. Elokution. Moscow, Prior, 2001. 272 p. (In Russ.)]
18. Vasil'kova H. H. Tipologija stilisticheskikh figur v ritorikah i kursah slovesnosti II poloviny XVII nachala XIX vekov. Avtoref. PhD diss. filol. nauk [Typology of stylistic figures in rhetoricians and courses of literature of the II half of the XVII beginning of the XIX centuries. Abstract PhD Diss. Philol. Sc.]. Moscow, 1991. 20 p. (In Russ.)]
19. Bozhenkova H. A. *Stilisticheskie figury i tipologicheskie aspekty issledovanija*. Avtoref. PhD diss. filol. nauk. [Stylistic figures and typological aspects of research. Abstract PhD Diss. Philol. Sc.]. Moscow, 1998. 17 p. (In Russ.)]
20. *Antichnye teorii jazyka i stilja* [Antique theories of language and style]. pod red. O. M. Frejdenberga. M.–L., Gos. soc.-jekonom. izd-vo, 1936. 341 p. (In Russ.)]
21. Gvozdev A. N. *Očerki po stilistike russkogo jazyka* [Sketches on Russian stylistics]. 3-e izd. Moscow, Prosveshhenie, 1965. 408 p. (In Russ.)]
22. Onishhenko G. A. *Movna struktura narodnoï zagadki (semantichnij i sintaksichnij aspekti)*. PhD Dis. filol. nauk [Linguistic structure of folk riddle (semantic and syntactic aspects). PhD Diss. Philol. Sc.]. Dnipropetrovs'k, 2006. 180 p. (In Ukr.)]
23. Maslova V. A. *Ontologicheskie i psiholingvisticheskie aspekty jekspressivnosti teksta*. Doct. Diss. filol. nauk [Ontologic and psycholinguistic aspects of expressivity of the text. Doct. Diss. Philol. Sc.]. Minsk, 1992. 451 p. (In Russ.)]
24. Moskvina V. P. *Russkaja metafora: parametry klassifikacii* [Russian metaphor: classification parameters]. *Filologicheskie nauki*, 2000, no. 2, pp. 66–74. (In Russ.)]
25. Pekarskaja I. V. *Konstrukcii sintaksicheskoi kontaminacii kak jekspressivnoe sredstvo sovremennogo russkogo jazyka (na materiale hudozhestvennyh i publicisticheskikh tekstov)*. Avtoref. PhD diss. filol. nauk [Designs of a syntactic contamination as expressional means of modern Russian (on material of art and publicistic texts). PhD Diss. Philol. Sc.]. Krasnojarsk, 1995. 210 p. (In Russ.)]
26. Pastuhova V. Ja. *Paradigmaticheskaja i sintagmaticheskaja svjazannost' komponentov oksjumoronno sochetanija*. PhD Diss. filol. nauk [Paradigmatic and syntagmatic coherence of components of an oksyumoronny combination. PhD Diss. Philol. Sc.]. Rostov n/D., 1980. 176 p. (In Russ.)]
27. Lapteva O. A. *Stilisticheskie priemy sozdanija jazykovoj ironii v sovremenom gazetnom tekste* [Stylistic methods of creation of language irony in the modern newspaper text]. *Pojetika. Stilistika. Jayk i kul'tura*, 1996. pp. 150–157. (In Russ.)]
28. Lejemtes H. D. *Struktura sravnenij v proze Marlinskogo* [Structure of comparisons in Marlinsky's prose. *Trudy po russkoj i slavyanskoj filologii : uch. zap. Tartusk. un-ta*, 1971, no. 275, pp. 97–171. (In Russ.)]
29. Arnol'd I. V. *Stilistika sovremennogo anglijskogo jazyka (Stilistika dekodirovanija)* [Stylistics of modern English (Decoding stylistics)]. Moscow, Prosveshhenie, 1990. 300 p. (In Russ.)]
30. Vinokur T. G. *Zakonomernosti stilisticheskogo ispol'zovanija jazykovykh edinic* [Regularities of stylistic use of language units]. Moscow, Nauka, 1980. 237 p. (In Russ.)]

© Берегова О. А. [Береговая О. А.] beregovayaholcha@gmail.com

Проблеми дефініцій понять “стилістичний засіб”, “фігура”, “троп” і “стилістичний прийом” (Українською) [Проблемы дефиниций понятий “стилистическое средство”, “фигура”, “троп” и “стилистический приём” (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства [Проблемы языкознания])